

POSTANOWIENIE

Dnia 21 maja 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Sobutka

w sprawie z powództwa J. K.
przeciwko Sądowi Apelacyjnemu w Katowicach
o wynagrodzenie za pracę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 21 maja 2024 r.,
wniosku o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu
zawartego w postanowieniu Sądu Rejonowego Katowice-Zachód w Katowicach
VII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
z dnia 4 marca 2024 r., sygn. akt VII P 414/24,

**odmawia przekazania sprawy innemu sądowi
równorzędnemu.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 4 marca 2024 r. Sąd Rejonowy Katowice - Zachód w Katowicach VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, na podstawie art. 44¹ § 2 k.p.c., zwrócił się do Sądu Najwyższego o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu. Z uzasadnienia postanowienia wynika, że powódka J. K. wniosła przeciwko Sądowi Apelacyjnemu w Katowicach powództwo o zapłatę wynagrodzenia za pracę i nagrodę jubileuszową. Powódka podała, że jest sędzią Sądu Apelacyjnego w Katowicach w stanie spoczynku. Wskazała, że strona

pozwana zaniżyła wynagrodzenie należne powódce, stosując niekonstytucyjne przepisy tzw. ustaw ołobudżetowych - zamiast regulacji art. 91 § 1c ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych.

Zdaniem Sądu Rejonowego, dobro wymiaru sprawiedliwości przemawia za tym, by to Sąd Najwyższy podjął decyzję, do którego sądu równorzędnego sprawa powinna zostać przekazana. Będzie to w szczególności korzystne z uwagi na wzgląd na społeczne postrzeganie sądu jako organu bezstronnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Regulacja z art. 44¹ k.p.c. stanowi wyjątek od konstytucyjnej (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP) oraz kodeksowej zasady rozpoznawania sprawy przez sąd miejscowo właściwy i z tej przyczyny podlega ścisłej wykładni (za ścisłą wykładnią przepisu z tych powodów opowiedziano się także w postanowieniu Sądu Najwyższego: z 16 marca 2020 r., IV CO 18/20, Legalis oraz z 6 maja 2020 r., IV CO 94/20, Legalis). Pozwala ona zapobiec sytuacjom, gdy rozpoznanie sprawy przez sąd właściwy godziłoby w dobro wymiaru sprawiedliwości. Do przekazania sprawy do innego sądu może dojść jedynie w razie powstania okoliczności faktycznych odnoszących się do przedmiotowych lub podmiotowych cech konkretnej sprawy, świadczących jednoznacznie o tym, że rozpoznanie sprawy przez sąd właściwy miejscowo i rzeczowo, według przepisów Kodeksu postępowania cywilnego, byłoby niezgodne z interesem publicznym i sprzeciwiałoby się dobru wymiaru sprawiedliwości (tak Sąd Najwyższy w postanowieniu z 20 maja 2020 r., I CO 21/20, Legalis). Wymóg istnienia zagrożenia dla dobra wymiaru sprawiedliwości musi być przy tym rozumiany ściśle. Odstępstwo od fundamentalnego prawa do rozpoznania sprawy przez sąd właściwy miejscowo jest zatem możliwe tylko w wyjątkowych przypadkach, kiedy silne względy związane z dobrem wymiaru sprawiedliwości za takim właśnie przekazaniem przemawiają (zob. *T. Szancilo* (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Komentarz. Art. 1–458¹⁶. Tom I. Wyd. 2, Warszawa 2023). Podstawą zastosowania art. 44¹ k.p.c. nie jest m.in. sytuacja spodziewanego zaistnienia przyczyny wyłączenia sędziego, nawet gdyby zaszła w stosunku do wszystkich sędziów wydziału (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 27 kwietnia

2017 r., IV KO 28/17, OSG 2018, Nr 1, poz. 3). Sąd Najwyższy wielokrotnie wyrażał pogląd, że o konieczności przekazania sprawy innemu sądowi równorzędnemu, o którym mowa w art. 44¹ k.p.c., nie może świadczyć ewentualne zaistnienie przesłanek wyłączenia sędziego od rozpoznania sprawy w stosunku do grupy, nawet istotnej, sędziów sądu występującego. Podstaw stosowania tego przepisu nie należy utożsamiać z podstawami wyłączenia sędziego (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 22 lutego 2024 r., III CO 166/24, LEX nr 3698197 czy z 26 czerwca 2020 r., IV CO 108/20, LEX nr 3054083).

W postanowieniu z 11 września 2023 r. (III CO 596/23, LEX nr 3602900), Sąd Najwyższy wskazał także, że okoliczności wynikające z przesłanki dobra wymiaru sprawiedliwości muszą być realne i stwarzać rzeczywiste zagrożenie dla prawidłowości funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości. Obawa wystąpienia w opinii społecznej przekonania, że sprawa nie zostanie w tym sądzie bezstronnie rozpoznana musi być realna, a nie hipotetyczna (zob. też postanowienie Sądu Najwyższego z 7 maja 2020 r., V CO 1/20, LEX nr 3162693 czy z 12 stycznia 2024 r., III CO 1049/23, LEX nr 3652320). Nadużywanie instytucji przekazywania sprawy do sądu równorzędnego z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości może bowiem prowadzić do osłabienia zaufania obywateli do wymiaru sprawiedliwości. Ponadto podstaw do stosowania art. 44¹ k.p.c. nie należy utożsamiać z przesłaniami uzasadniającymi wyłączenie sędziego, o których mowa w art. 49 k.p.c. (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 15 września 2020 r., IV CO 19/20, LEX nr 3125078).

Sąd Rejonowy nie przedstawił żadnych argumentów przekonujących o tym, że fakt pełnienia przez powódkę służby sędziowskiej, przed przejściem w stan spoczynku, w Sądzie Apelacyjnym w Katowicach, wskazuje na istnienie przeszkody dla rozpoznawania sprawy - dotyczącej całego sądu, jako organu wymiaru sprawiedliwości.

Z tych względów, Sąd Najwyższy na podstawie art. 44¹ § 1 k.p.c. odmówił przekazania sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu.

[SOP]

(r.g.)

